

**Zastępca
Komendanta Wojewódzkiego Policji
w Białymstoku**

E.096.7.2023

Białystok, dnia 13 listopada 2023 r.

**Burmistrz Miasta
Wysokie Mazowieckie**

mgr inż. Jarosław Siekierko

w odpowiedzi na pismo nr l.dz. Or.5230.1.2023 z dnia 26 października 2023 r. dotyczące **opinii w przedmiocie rozwiązania Straży Miejskiej w Wysokiem Mazowieckiem** przedstawiam następujące stanowisko.

Zapewnienie bezpieczeństwa i porządku publicznego jest zadaniem szeregu instytucji, w tym również samorządu gminnego. Zgodnie z art. 7 ust. 1 pkt 14 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. *o samorządzie gminnym* (Dz. U. z 2021 r., poz. 1372 ze zm.) zapewnienie ochrony porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli na terenie gminy stanowi jedno z istotniejszych zadań własnych gminy. W gminach (powiatach) woj. podlaskiego zadanie to samorząd terytorialny realizuje m.in. poprzez powoływanie straży gminnych (miejskich). W myśl art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. *o strażach gminnych* (Dz. U. z 2021 r., poz. 1763), straż gminna stanowi bowiem samorządową umundurowaną formację powołaną do ochrony porządku publicznego na terenie gminy. Jednakże, aby straż gminna (miejska) mogła wypełniać nałożone na tą instytucję ustawowe zadania, musi spełniać określone warunki.

Optymalna struktura organizacyjna straży gminnych (miejskich) winna być przede wszystkim dostosowana do specyfiki lokalnych potrzeb i zagrożeń. Aby przeciwdziałać naruszeniom prawa, służba pełniona przez strażników, winna odbywać się w systemie dwu lub trzymianowym w ciągu całego tygodnia. Ważna jest również wzajemna asekuracja i zasady bezpieczeństwa, w związku z czym służby powinny być pełnione w patrolach dwuosobowych. Istotnym aspektem jest odpowiednie przeszkolenie strażników gminnych (miejskich), podnoszenie przez nich kwalifikacji zawodowych, wyposażenie w środki przymusu bezpośredniego a także sprawowanie odpowiedniego nadzoru przez ich bezpośredniego przełożonego. W sprawowaniu nadzoru przez Komendanta straży istotnym jest, aby jego doświadczenie zawodowe i specjalistyczne wykształcenie pozwalało na prawidłowe kierowanie strażą, wspomaganie strażników w ujawnianiu wykroczeń, czy kreowanie właściwej polityki karnej wobec sprawców wykroczeń.

Najistotniejszą kwestią wydaje się być jednak realizacja zadań przez strażników gminnych (miejskich). W praktyce priorytety i kierunki działania w głównej mierze ustalają sami wójtowie (burmistrzowie, prezydenci miast). W większości gmin od wielu lat podstawową tendencją jest wyznaczanie strażom roli formacji wspomagającej Policję w walce z przestępczością pospolitą, zakłóceniami porządku publicznego, spokoju oraz patologiami społecznymi. Straże gminne (miejskie) w głównej mierze powinny realizować zadania o charakterze administracyjno-porządkowym, np. egzekwowanie przepisów porządkowych, doprowadzanie osób do izby wytrzeźwień, zabezpieczanie uroczystości organizowanych na rzecz społeczności lokalnych. Zgodnie z art. 11 ustawy o *strażach gminnych* do zadań straży gminnych (miejskich) należy: ochrona spokoju i porządku w miejscach publicznych, czuwanie nad porządkiem i kontrola ruchu drogowego – w zakresie określonym w przepisach o ruchu drogowym, współdziałanie z właściwymi podmiotami w zakresie ratowania życia i zdrowia obywateli, pomocy w usuwaniu awarii technicznych i skutków klęsk żywiołowych oraz innych miejscowych zagrożeń, zabezpieczenie miejsca przestępstwa, katastrofy, ochrona obiektów komunalnych i urzędzeń użyteczności publicznej, współdziałanie z organizatorami i innymi służbami w ochronie porządku podczas zgromadzeń, imprez publicznych.

Istotnym elementem działalności straży gminnych (miejskich) jest współdziałanie z Policją w zakresie pełnienia wspólnych służb zewnętrznych, wymiana informacji o zagrożeniach występujących w gminie, prowadzenie działań porządkowych oraz organizowanie wspólnych szkoleń. Działania straży winny stanowić wymierne wsparcie dla służb policyjnych i odciążenie od wielu czynności porządkowych. Dzięki wzajemnej, ściśle skorelowanej współpracy odciążeni egzekwowaniem np. przepisów prawa miejscowego funkcjonariusze mogą realizować inne zadania służbowe, scedowane wyłącznie na Policję. Straż gminna (miejska) winna również wspomagać Policję w realizowaniu zadań o charakterze administracyjno-porządkowym, dbaniu o ochronę środowiska i estetykę gminy.

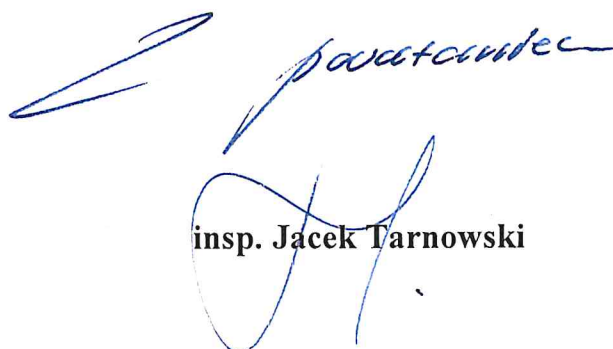
Z przedkładanych Komendantowi Wojewódzkiemu Policji w Białymstoku sprawozdań z działalności Straży Miejskiej w Wysokiem Mazowieckiem wynika, iż od kilku lat w straży istnieje zła sytuacja kadrowa. Na 5 etatów funkcjonujących w straży zatrudnionych było wyłącznie 2 strażników. Potwierdziły to również, przeprowadzane z ramienia Wojewody Podlaskiego przez funkcjonariuszy Wydziału Prewencji Komendy Wojewódzkiej Policji w Białymstoku kontrole okresowe w Straży Miejskiej w Wysokiem Mazowieckiem. Kontrole wykazały, że istniejące w straży wakaty oraz długotrwała absencja jednego ze strażników uniemożliwiała realizację pełnego zakresu ustawowych obowiązków należących do straży gminnych (miejskich). Jak wynika ze sprawozdań z działalności Straży Miejskiej w Wysokiem Mazowieckiem za lata 2021 – 2022 strażnicy miejscy we wskazanym okresie ujawnili łącznie 814 wykroczeń, w tym zastosowali 571 środków oddziaływania wychowawczego, nałożyli 82 grzywny w drodze mandatów karnych oraz skierowali 161 wniosków o ukaranie do sądu. Oprócz represjonowania sprawców wykroczeń strażnicy w 4 przypadkach zabezpieczali miejsca przestępstwa, katastrofy lub innego podobnego zdarzenia albo miejsca zagrożonego takim zdarzeniem oraz przyjęli łącznie 334 zgłoszenia od mieszkańców miasta dotyczące m.in. zagrożeń w ruchu drogowym, zakłóceń porządku publicznego i spokoju, ochrony środowiska i gospodarki odpadami, zwierząt. Ponadto, strażnicy odbyli łącznie 15 wspólnych patroli z funkcjonariuszami Policji. Brali również udział w zabezpieczeniach imprez sportowych i kulturalnych oraz uroczystości państwowych, samorządowych i kościelnych. Strażnicy we wskazanym okresie nie realizowali ustawowych zadań związanych z unieruchamianiem, usuwaniem pojazdów z drogi, nie doprowadzali osób nietrzeźwych do izby wytrzeźwień lub miejsca ich zamieszkania, nie ujawniali przestępstw, nie przekazywali Policji osób stwarzających w sposób oczywisty bezpośrednie zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzkiego, a także mienia, nie dokonywali kontroli osobistych i przeglądania zawartości podręcznych bagaży, nie chronili obiektów komunalnych i urzędzeń użyteczności publicznej, nie konwojowali dokumentów, przedmiotów wartościowych lub wartości pieniężnych na potrzeby gminy.

Reasumując należy stwierdzić, iż straż gminna (miejska) powinna stanowić narzędzie dla organów samorządu terytorialnego, wykonywać zadania ukierunkowane na ochronę porządku publicznego i tylko wtedy jej funkcjonowanie jest uzasadnione. Aby straż była efektywna i wydolna musi niewątpliwie spełniać wymagane kryteria w zakresie stanu zatrudnienia, poziomu wyszkolenia strażników, wyposażenia technicznego oraz sprawowania odpowiedniego nadzoru przez bezpośrednich przełożonych. Istotnym jest także, aby straż gminna (miejska) spełniała określone funkcje, przede wszystkim ochronną związaną z utrzymaniem porządku publicznego na terenie gminy oraz porządkową poprzez egzekwowanie przez strażników przestrzegania wśród społeczności lokalnej przepisów prawa miejscowego. Straż winna również, w realny i dostrzegalny przez społeczeństwo sposób, pełnić funkcję prewencyjną poprzez codzienne patrolowanie i zapewnienie natychmiastowej reakcji na zgłaszane do straży interwencje.

Jak wynika z pisma przekazanego przez Pana Burmistrza do Komendanta Wojewódzkiego Policji w Białymstoku w chwili obecnej w straży zatrudnione są 2 osoby, w tym Komendant. Aktualnie Komendant złożył prośbę o rozwiązanie umowy o pracę a pomimo wielokrotnie podejmowanych prób znalezienia nowych osób do pracy w Straży Miejskiej w Wysokiem Mazowieckiem nie udało się zapełnić stanu etatowego straży miejskiej.

Ponadto, w ocenie Komendanta Powiatowej Policji w Wysokiem Mazowieckiem rozwiązanie Straży Miejskiej w Wysokiem Mazowieckiem nie będzie miało negatywnego wpływu na bezpieczeństwo i porządek publiczny na terenie miasta Wysokie Mazowieckie oraz nie wpłynie znacząco na organizację służby zewnętrznej i prawidłową realizację zadań przez policjantów Komendy Powiatowej Policji w Wysokiem Mazowieckiem. Aktualnie funkcjonujący monitoring miejski i jego sukcesywne rozbudowywanie znacząco przyczynia się do zapewnienia bezpieczeństwa i porządku publicznego na terenie miasta Wysokie Mazowieckie.

Podsumowując powyższe wyrażam aprobatę dla funkcjonowania straży gminnych (miejskich) wyłącznie pod warunkiem zapewnienia adekwatnej do zagrożeń i potrzeb lokalnej społeczności, struktury organizacyjnej i etatowej.

insp. Jacek Tarnowski

Do wiadomości:

- Wojewoda Podlaski – Bohdan Paszkowski
- Komendant Powiatowy Policji w Wysokiem Mazowieckiem

